

Vastaus valtuustoaloitteeseen Vaihdevuosineuvonnan ja hoidon parantaminen, L Alhonnoro

Aluehallitus 13.04.2026 § 89

ÖVPH/1259/00.02.00/2025

Valmistelija Penttinen Erkki
Lönnberg Karolina
Guss Kathy
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuutettu Lotta Alhonnoro on jättänyt valtuustoaloitteen, jossa hän vaatii Pohjanmaan hyvinvointialuetta selvittämään, kuinka vaihdevuosineuvontaa ja hoitoa voitaisiin parhaiten toteuttaa alueemme terveydenhuollossa.

Vaihdevuosisoireiden hoidossa ei ole ollut selkeää prosessia eikä hoidolle ole myöskään asetettu valtakunnallisia suosituksia. Ensimmäinen valtakunnallinen vaihdevuosien Käypä hoito -suositus on annettu 22.9.2025 Asiakkaat tai ammattihenkilöstö eivät ole aina tunnistaaneet erilaista oireilua vaihdevuosista johtuvaksi, jolloin myös hoitoon on hakeuduttu eri syistä. Esimerkiksi masennukseen ja uniongelmiin asiakas on hakenut apua psykososiaalisista palveluista, ja gynekologisissa oireissa usein yksityiseltä gynekologilta. Oireiden moninaisuus voi vaikeuttaa diagnosoimista ja vaikeuttaa oikean avun löytymistä. Perusterveydenhuollon lääkäreiden osaaminen vaihdevuosista johtuvien oireiden tunnistamisessa, potilaiden kohtaamisessa ja sopivan avun löytymisessä vaihtelevat. Henkilöstön osaamista on tarpeen kehittää.

Palvelun tarve on noussut selkeästi esiin yksiköissä, joissa otetaan kohdunkaulansyövänseulontanäytteitä. Kaikilla ei ole mahdollisuutta hakeutua yksityiselle puolelle saamaan hoitoa.

Pohjanmaan hyvinvointialueella on suunnitteilla hoitopolku vaihdevuosisoireisille naiselle ehkäisyneuvoloiden kautta. Tarkoituksena on hyödyntää chatiä ja digitaalisia palveluita hoidon aloituksessa ja kartoituksessa. Valmisteilla on myös kattavien asiakasohjeistusten rakentaminen hyvinvointialueen verkkosivuille, joista asiakkaat saavat luotettavaa itsehoitomateriaalia vaihdevuosisoireiden hoitoon.

Tällä hetkellä hoitopolun suunnittelu on kehitteillä ja rakennusvaiheessa, toiveissa saada mahdollisimman pikaisesti käyttöön.

Tavoitteena on, että kaikilla asiakkailla on mahdollisuus saada palvelua. On vaikea arvioida missä määrin asiakkaita tulee, sillä tällaista palvelua ei ole aiemmin ollut. Tarkoituksena kuitenkin kehittää palvelua tarpeen mukaan, kun saadaan kokemusta toiminnasta. Tavoitteena on, että tulevan hoitopolun avulla palvelu on helpommin saatavilla kaikille. Käypähoito-suositukset otetaan huomioon hyvinvointialueen hoitopolun suunnittelussa. Käypä hoito -suosituksessa on selkeästi avattu huomioitavat asiat turvallisen ja oikean hoidon takaamiseksi.

Käypä hoito -suosituksen mukaan vaihdevuosisoireisten naisten hoidossa korostuu kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa potilaan oma vastuu hyvinvointia ja terveyttä edistävien ja ylläpitävien elämäntapojen osalta on keskeinen. Säännöllinen liikunta, terveellinen ja monipuolinen ruokavalio, riittävä uni sekä stressinhallinta muodostavat hoidon perustan ja voivat lievittää vaihdevuosisoireita merkittävästi.

Työterveyshuollolla on lisäksi oma tärkeä tehtävänsä erityisesti työikäisten naisten työkyvyn tukemisessa, oireiden vaikutusten arvioinnissa sekä tarvittaessa hoitoon ohjaamisessa ja työjärjestelyihin liittyvässä tuessa.

Sektorijohtaja työkäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Asia palautettiin yksimielisesti jatkovalmisteluun vastauksen yhdistämiseksi samankaltaiseen valtuustoaloitteeseen. Palautusehdotuksen teki hallituksen jäsen Rainer Bystedt ja sitä kannatti Åsa Stenbacka, hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Liite 1 57. Vaihdevuosineuvonnan ja hoidon parantaminen

Jakelu